
L'IRTA, UN ORGANISME D'INVESTIGACIÓ APLICADA

La feina de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries de Catalunya (IRTA) és important en un país en què encara hi ha casos escandalosos de frau alimentari i en què la recerca agrària ha estat mínima. L'entrevista que el biòleg Jaume Baltà ha fet al director general de l'IRTA, Josep Tarragó, toca sobretot aquest darrer aspecte.

-Què és l'IRTA?

-L'IRTA va néixer d'una voluntat del govern de la Generalitat, ratificada per unanimitat pel Parlament de Catalunya, de potenciar la recerca dins del sector agroalimentari en general, però amb la particularitat de garantir-ne la funció de R + D cap a una realitat pràctica definida dins de la mateixa llei que el va crear. Com que el model administratiu no pot, en aquests moments, garantir la transferència dels avenços tècnics i científics cap a una realitat comercial, l'IRTA és una empresa pública però sotmesa al dret privat; d'aquesta manera pot tenir una capacitat de gestió i de funcionament semblant a la d'una empresa privada.

És molt important destacar que la creació de l'IRTA va ser aprovada per unanimitat pel Parlament de Catalunya. Això en garanteix l'estabilitat i es tradueix, a la llarga, en eficàcia de la R + D, perquè

tot el que fa queda deslligat de l'activitat política.

-Per incrementar la seva capacitat de R + D, l'IRTA té un conveni de col.laboració amb la Universitat de Califòrnia, considerada en aquests moments un dels centres pioners del món en recerca agrària. Què pot aportar aquesta col.laboració al sector agroalimentari del nostre país?

-Un organisme com l'IRTA no pot viure aïllat; és molt important que resti obert i que obtingui la col.laboració de diferents entitats de dins i de fora. Fa uns tres anys i mig que l'IRTA va tenir l'oportunitat d'entrar en contacte amb la Universitat de Califòrnia, en el moment que el Parlament de Catalunya i el Senat de Califòrnia es van agermanar. Aleshores es va establir un acord de col.laboració que comprèn diferents àmbits, com, per exemple, intercanvi i formació de personal, intercanvi de tecnologies i realització d'actes i seminaris conjunts. En concret, i amb referència a aquest darrer punt, al mes de juliol passat vam celebrar un primer seminari conjunt entre la Universitat de Califòrnia i l'IRTA sobre la lluita integrada; hi van assistir nou científics californians, presidits per l'eminent doctor F. Zolom, director del Programa de Lluita Integrada de l'Estat de Califòrnia.

Al meu entendre, l'aportació més important és la creació d'un ambient com a marc de col.laboració

dels nostres científics, que a la llarga revertirà en el sector.

-La falta de col.laboració o de sinergia entre les diferents institucions és un mal endèmic del nostre país. ¿Va millorant, aquest aspecte?

-Crec que l'IRTA dona exemples clars, que ja s'han comentat abans que la col.laboració entre diferents institucions és una realitat, amb l'objectiu d'evitar esforços duplicats. Ara bé, les coordinacions no es donen, o sembla que no es donen, perquè al nostre país no hi ha una bona especificació de funcions; si aquestes estiguessin més ben definides i els diferents organismes es mantinguessin dintre de les seves àrees funcionals, la R + D aniria substancialment millor.

-El tema de les biotecnologies és summament actual, fins al punt que per a alguns és un paràmetre del nivell científic d'un organisme o d'un país. Quines són les línies d'investigació de l'IRTA en l'aplicació d'aquestes noves tècniques?

-Modestament puc afirmar que l'IRTA té diferents projectes relacionats amb les biotecnologies. El Departament de Millora Genètica del centre de Cabriels aplica tècniques de modificació genètica -de transformació genètica- en espècies ornamentals, com el clavell; es fa un treball semblant, amb la

col.laboració de la Universitat de Madrid, per millorar genèticament els cereals, en aquest cas la civada; i, finalment, s'incrementa la modificació genètica del microorganisme *Lactobacillus* amb l'objectiu de millorar-ne l'activitat fermentativa per a usos càrnics. La concepció de l'IRTA sobre la biotecnologia és que extracta d'un mitjà, d'una sèrie de mètodes de treball que ens han d'ajudar a aconseguir els programes preestablerts. Si l'objectiu final és realitzar una millora genètica, utilitzarem les tècniques apropiades per aconseguir-ho. Som clarament un organisme d'investigació aplicada.

-¿Com afectarà el sector agroalimentari espanyol, l'entrada en vigor del mercat únic el 1993? ¿Encara som gaire lluny dels nivells tècnics dels països de l'Europa "verda"?

S'hauria d'analitzar sector productiu per sector productiu. És molt

possible que l'any 1993 s'agreugin algunes de les circumstàncies actuals, sobretot en relació amb la producció.

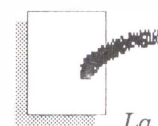
Pel que fa a les tecnologies que ha fet servir l'agricultura espanyola, cal dir que han estat totalment incorporades, però no pas generades aquí, cosa que situa evidentment el sector agroalimentari espanyol en una situació de debilitat competitiva, ja que si la indústria agroalimentària depèn de la tecnologia dels altres, resulta que quan aquesta novetat arriba a la nostra indústria ja ha estat explotada comercialment en el mercat. Això crea, òbviament, una dependència del sector de base.

D'altra banda, s'han de tenir en compte els sectors complementaris de l'agricultura, com cases de llavors, vivers, etc.: el 1993 hauran de competir amb les grans indústries, que podran instal·lar-se lliurement i comercialitzar directament els seus productes. Crec que hem de tenir presents tots aquests

aspectes i fer grans esforços per incorporar noves tècniques al sector agrari, però de cap manera no hem de renunciar al procés de generació de tecnologia, perquè hi ha elements que són propis del nostre país i que no ens els estudiaran a fora. Catalunya pot exportar noves tecnologies cap a la resta d'Espanya, i el valor afegit d'aquestes noves tecnologies pot quedar-se aquí.

-¿Com és possible que el sector agroalimentari, que genera en conjunt una riquesa superior a la de qualsevol altre sector, tingui tan poca incidència en l'opinió pública i política?

-Normalment, el sector agrari només troba ressò a la premsa quan és notícia per algun fet excepcional, com per exemple la guerra de la llet o la problemàtica dels productors de fruita seca... Crec que la falta d'informació sobre el sector agroalimentari és deguda principalment al desconeixement que se'n té. Tot i això, és summament important conèixer-lo, que es parli del sector i dels problemes que té, per crear així una consciència pública sobre el tema. Aquesta presa de consciència pública permetria de forma immediata una atenció més gran del món polític envers el sector, necessària per donar resposta al sentiment general. Alhora, aquest augment de la sensibilitat de la classe política envers el grup agroalimentari faria possible que els pressupostos fossin més equilibrats. ■

La xarxa de centres propis de l'IRTA i de centres associats amb altres organismes duu a terme activitats relatives a tecnologia hortícola, genètica i patologia vegetal, entomologia, recerca ecològica, tecnologia de la carn, sanitat, nutrició i genètica animal, etc.